Ik heb er spijt van . . .

MS Velen van ons ontbreekt de tijd om regelmatig te kijken naar programma's op de televisie. De arbeidsduurverkorting heeft weliswaar officieel gezorgd voor een werkduur van 38 uur per week, maar reeds daarvóór kenden wij het fenomeen dat langer moest worden gewerkt dan de officiële tijd per week. De 38-urige werkweek heeft daaraan geen soelaas geboden; integendeel! De meesten van ons, militairen, hebben daarvan nimmer een probleem gemaakt, overtuigd als wij zijn te werken voor een waarachtige zaak. Het verantwoordelijkheidsgevoel dat reeds in het prille begin van de militaire loopbaan, tijdens de initiële opleiding aan de KMA, KMS, OCOSD of elders, met de paplepel werd ingegoten is daaraan zeker debet geweest. Een bepaalde taak moest àf, de lessen voor de volgende dag moesten zijn voorbereid; geen gelegenheid daarvoor te hebben gehad binnen de normale werkuren was geen excuus voor de soldaten aan wie les moest worden gegeven. Bij onverwachte èn verwachte zaken, zoals de commandanteninspecties, MIO's, wedstrijden om de Bartelsbeker of de Lucardiprijs werd tot in de vroege ochtenduurtjes gewerkt om de eer van het onderdeel, maar zeker ook de persoonlijke eergevoelens, te bevredigen, ervan overtuigd zijnde alles eraan te hebben gedaan.
De vermaatschappelijking van de krijgsmacht, door velen — meestal niet-militairen — zo gewild, heeft aan die instelling weliswaar geknaagd, maar de bereidheid zich extra te willen inzetten is — algemeen gesproken — blijven bestaan. Een ieder is zich ervan bewust de krijgsmacht intern zo goed mogelijk te laten functioneren en naar buiten zo goed mogelijk te laten overkomen. Niet dat minder goede aangelegenheden binnenskamers zouden moeten worden gehouden, de huidige militair, dienstplichtig zowel beroeps, is mondig genoeg misstanden aan de kaak te stellen en dienaangaande — desnoods in het openbaar — verbetering te vragen, ja te eisen.

Maar waar gekapt wordt vallen spaanders. In elk bedrijf doen zich toestanden voor die verbetering behoeven, óók binnen ons bedrijf. Die trachten te voorkomen is een adagium dat voorop staat, en gelukkig gelukt dat in 999 van de 1000 gevallen, maar mocht zoiets gebeuren dan wordt terecht met dadendrang repressief opgetreden. Klassejustitie of het met de mantel der liefde bedekken van ernstige feiten kent de krijgsmacht gelukkig niet.

Dit in aanmerking nemend moet een ieder alles eraan zijn gelegen niet nodeloos enige smet op de krijgsmacht te werpen. Niet dat zulks met vooropgestelde bedoelingen zou geschieden; die zaken doen zich bij mijn weten niet voor. Ongewild kan dat echter wel het geval zijn. Vaak is het gewild zoeken naar openbare populariteit de drijfveer van een dergelijk handelen; zo ook in het voorbeeld dat mij voor ogen staat.
In een bepaald televisieprogramma werd een telegram voorgelezen van de voormalige commandant van een inmiddels afgezwaaide, dienstplichtige soldaat. Die soldaat maakte zijn televisiedebuut en was — ter voorbereiding daarvan — twee weken onwettig afwezig geweest. Hij werd door zijn commandant gestraft met ,,een aantal dagen zwaar". In dat bewuste telegram zei die commandant daarvan spijt te hebben . . .

Onze krijgstucht is een eeuwenlang bestaand goed dat moet voorkómen dat krijgstuchtelijke vergrijpen worden begaan. Binnen iedere samenlevingsvorm, of dat nu thuis is, in de fabriek of op

school, zijn vormen van ,,krijgstucht'' aanwezig opdat een ieder zich aan de geldende regels zal houden. Bij overtreding of niet-nakoming van die regels is het de persoon bekend dat sancties kunnen worden toegepast. Dat hóéft niet, maar het kàn. Het onwettig afwezig zijn is zo'n geval. Een krijgstuchtelijke straf die daarvoor wordt gegeven is dan ook terecht. Vanwaar dan die spijt?
Door dergelijke uitlatingen worden de toepassing van de krijgstucht en de controlerende mogelijkheden op de toepassing daarvan (beklagmeerdere, commanderend officier) in een op zijn zachtst gezegd discutabel daglicht gesteld. Nodeloos omdat ieder weldenkend mens — militair èn burger — het straffen van een dergelijk vergrijp zal billijken,ja zelfs zal eisen, wil de militaire organisatie niet vervallen tot een chaotische bende waarin een ieder doet waarin hij zin heeft.
Helaas moet worden gezegd dat het hoe langer hoe meer gaat ontbreken aan het ambassadeur zijn van de eigen organisatie. Tenue en uiterlijk voorkomen zijn veelal met de kwalificatie scharrig aan te duiden. Houding en optreden vaak niet meer in overeenstemming met de eisen die aan militairen dienen te worden gesteld. In die zaken gaat gemakzucht hoe langer hoe meer een rol spelen.

Ongetwijfeld is het vakmanschap erg belangrijk, ja het belangrijkst. Dat, gekoppeld aan de juiste mentaliteit, zal zorgen voor een goede gevechtsbereidheid. Daaraan ontbreekt het veelal niet. Het oog èn het oor willen echter ook wat. Een militaire kapel kan nog zo ingewikkelde en virtuoze composities perfect ten gehore brengen, als die composities niet in het gehoor liggen en alleen door insiders op hun ware merites kunnen worden beoordeeld blijft voor de outsiders, en die vormen meestal de overgrote meerderheid, het uiterlijk, de wijze waarop de muziek aanschouwelijk wordt gepresenteerd, als het enige beoordelingscriterium over. Die subjectieve beoordeling zal in grote mate de waardering van de leek beïnvloeden. En wat zijn de meeste Nederlanders anders dan leken ten aanzien van het wèrkelijk functioneren van onze krijgsmacht?

Let op uw saeck is het adagium voor het op correcte wijze presenteren van àlle aspecten van de krijgsmacht, ook met betrekking tot de schijnbaar nietige zaken.

KONINKLIJKE VERENIGING TER BEOEFENING VAN DE KRIJGSWETENSCHAP

Op *vrijdag 21 november 1986* houdt de vereniging, gezamenlijk met het Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen Clingendael, van 9.00 tot 18.00 uur (aanvang eerste inleiding 9.30 uur) een themadag over het onderwerp

De noordflank van de NAVO

met medewerking van Engelstalige inleiders, in de officiersmess van de Frederikkazerne, gebouw 147, Van der Burchlaan 31, Den Haag.
De kosten (incl. lunch en borrel) bedragen f 25,- p.p., ter plaatse te voldoen.

Introductie: d.t.v. de secretaris, Ikol W. F. Anthonijsz, Frederikkazerne, gebouw 110, Postbus 90701, 2509 LS Den Haag (tel. tijdens diensturen (070) 16 68 99).